

Trao đổi KHKT - Hoạt động ngành

CÁC GIẢI PHÁP CHỦ ĐỘNG PHÒNG CHỐNG DỊCH CÚM GIA CẦM TẠI HÀ NỘI

Nguyễn Ngọc Sơn

Chi cục Chăn nuôi và Thú y Hà Nội

Bệnh cúm gia cầm là một loại bệnh truyền nhiễm nguy hiểm do virus gây nên, hiện nay do biến đổi khí hậu, môi trường chăn nuôi bất lợi nên virus cúm gia cầm đã ở trạng thái biến chủng, nhiều chủng mới phát sinh, phát triển. Đã có nhiều chủng gây bệnh trên gia cầm (như cúm A/H5N1, H5N6, H5N8 ...), nguy hiểm hơn, có chủng virus cúm gia cầm lây nhiễm sang người và có khả năng gây tử vong ở người (như chủng cúm A/H7N9). Dịch bệnh xảy ra sẽ làm ảnh hưởng, thiệt hại lớn đến kinh tế, lưu thông vận chuyển, tốc độ phát triển chăn nuôi, đặc biệt ảnh hưởng đến an sinh xã hội. Đường lây truyền của bệnh thì rất rộng, lây trực tiếp giữa con khỏe con ốm, có thể lây truyền gián tiếp qua không khí, thức ăn, nước uống, quần áo, dụng cụ chăn nuôi và các loài gặm nhấm. Bên cạnh đó các chủng virus cúm gia cầm còn có thể xâm nhiễm vào nhiều loại động vật khác nhau (như chim, lợn, ngựa, hải cẩu, cá voi, hổ và con người ...) hoặc có thể gây nhiễm trên thức ăn, nước, dụng cụ và quần áo, tốc độ lây truyền thường nhanh, mạnh, rộng ra các vùng miền khác nhau.

Hà Nội hiện có tổng đàn gia cầm đứng tốp đầu cả nước với khoảng 31 triệu con, có chợ Hà Vĩ (thuộc huyện Thường Tín) là chợ buôn bán gia cầm sống lớn nhất khu vực phía Bắc, hàng ngày xuất/nhập khoảng 50 – 60 tấn gia cầm, thủy cầm sống (khoảng 25-30 ngàn con). Số lượng trên từ ở khắp các tỉnh thành trên địa bàn cả nước đổ về, kể cả từ các tỉnh miền Nam, miền Trung. Mặt khác, khi bệnh dịch tả lợn châu Phi xảy ra, người tiêu dùng sử dụng lượng thịt gia cầm, thủy cầm nhiều hơn bù đắp cho việc thiếu hụt thịt lợn nên số lượng gia cầm, thủy cầm thời gian qua trên thị trường có chiều hướng gia tăng mạnh. Dự báo từ nay đến cuối năm, nhất là dịp Tết Nguyên Đán Canh Tý lưu lượng vận chuyển gia súc gia cầm ra/vào Thành phố là rất lớn, đặc biệt là gia cầm, thủy cầm (kể cả gia cầm thương phẩm và gia cầm giống).

Mặc dù chăn nuôi gia cầm có số lượng lớn song phương thức chăn nuôi chủ yếu vẫn là chăn nuôi nhỏ lẻ

nên kéo theo hệ lụy là giết mổ nhỏ lẻ, trên địa bàn thành phố hiện có tới 456 cơ sở, điểm giết mổ nhỏ lẻ. Hơn nữa do tập quán sử dụng gà tươi nên ở các chợ truyền thống, chợ trong khu vực nội thành còn nhiều trường hợp giết mổ ngay tại nơi bán (khoảng 1-2 con) làm ảnh hưởng không nhỏ đến môi trường. Từ thực trạng trên, nguy cơ bùng phát dịch bệnh trên đàn gia cầm thủy cầm tại Hà Nội thời gian tới, nhất là bệnh cúm gia cầm là rất cao.

Để chủ động phòng chống bệnh cúm gia cầm, người chăn nuôi cần tập trung triển khai một số giải pháp cụ thể như sau:

Thực hiện tiêm phòng đầy đủ các loại vaccin cho đàn gia cầm, trong đó có vaccin cúm gia cầm (cúm A/H5N1). Đây là giải pháp quan trọng nhằm tạo miễn dịch chủ động để phòng chống bệnh cúm gia cầm. Một số lưu ý khi tiêm phòng các loại vaccin và vaccin cúm là phải tiêm thời điểm gia cầm khỏe mạnh (trừ trường hợp khi có dịch, cán bộ chuyên môn có thể cho phép tẩm công vaccin thẳng vào ổ dịch). Tốt nhất nên tiêm phòng vào thời điểm sáng sớm và chiều tối, không nên tiêm vào thời điểm nắng nóng, nhất là những ngày có nhiệt độ cao. Sử dụng vaccin đảm bảo một số nguyên tắc cơ bản như vaccin còn hạn sử dụng, tiêm đúng liều, có thể cho phép tiêm cùng với một hai loại vaccin khác (Newcastle, Gumboro ...) nhưng phải tiêm khác vị trí.

Khử trùng tiêu độc chuồng nuôi, môi trường xung quanh, một giải pháp nhằm hạn chế, ngăn chặn mầm bệnh, xử lý ngăn chặn mầm bệnh. Để làm tốt điều này, cần xử lý nhiều loại thuốc sát trùng để tránh trường hợp nhờn thuốc. Hiện tại đang có nhiều loại thuốc sát trùng sử dụng trong môi trường chăn nuôi và xử lý môi trường, kể cả việc sử dụng thuốc sát trùng khi chuồng nuôi đang có gia cầm nhưng vẫn đảm bảo an toàn sức khỏe đàn gia cầm. Nên chọn lựa loại thuốc phù hợp với lứa tuổi gia cầm và những loại thuốc an toàn đối với gia cầm non.